

N:o 16.

Redaktion: ADOLF LINDGREN. FRANS HUSS.
Expedition: HUSS & BEER.

Stockholm den 15 Oktober 1884.

Pris: Helt år 6 kr. Halft år 4 kr.
Lösen: 30 öre. Annonpris 20 öre petitråd. Årg. 4.

Wilhelmine Holmboe-Schenström.

(Ur norska »Dagen».)

Norge har hittills icke kunnat mäta sig med sin östliga nabo på sångkonstens område. Sverige var redan före Bellmans tid känt för sina söners och döttrars lust och lätthet för att tillegna sig vackra melodier och återgifva dem i sång. Jenny Lind och Kristina Nilsson hade hunnit verldsrykte, innan någon norsk sängerska af betydighet gjort sin debut. Men icke desto mindre fins det hos båda folken en sångbotten, som gifver genljöd och rör hjertan när anslaget sker på rätta sättet. Den omedvetna längtan, hvarmed de norska hardangerfiolerna sträfvade mot ljuset och de högre regionerna sprang fram i klar och lysande verklighet i Ole Bulls stråke, och säterjantans melodiska trallande af folkmelodierna går gradvis öfver till den rationellt utbildade sången, medan den konstlösa skolan i skog och mark aflöses mer och mer af moderna konservatorier.

Bland de ytterst få norska sångerskor, som icke blott hos sig sjelfva känt lusten och begåfningen för en längre gående utveckling, utan äfven lyckats tränga sig igenom med sin kallelse och uppnå berömmelse i utlandets stora och kritiska städer, intager fru Wilhelmine Holmboe-Schenström en framstående plats. Man kan i det afseendet utom henne nämna ett par damer, af hvilka den nu aflidna fröken Amunda Kolderup kom längst. Hade fröken Kolderup förnämligast

gast i Tyskland vunnit rykte, så är det i Italien och Frankrike som fru Holmboe-Schenström vunnit sina mesta lagrar och gjort sitt artistnamn L'hombino känt och älskadt i vida kretsar.

Wilhelmine Holmboe är dotter till nu aflidne Sørenskriver Holmboe i Nordre

Wilhelmine Holmboe-Schenström.

Søndmøre. Hon såg dagen på den vackra gården Fredsberg, hvars natursköna omgifningar harmonierade så väl med föräldrarnas för allt skönt öppna sinne. Musiken var ej heller främmande för huset, och den lilla Wilhelmine visade redan tidigt mycken lust och betydligt anlag för denna konst. Emellertid anade för-

äldrarna knappast, att barnet allaredan i de år, då de flesta föredraga att leka med dockor, hade fattat sin framtidsuppgift med ett allvar långt öfver hennes år. Så ihållande visade sig hennes lust för musiken, att fadern gaf efter för hennes önskan, och då Wilhelmine blifvit konfirmerad och utvecklade en skönhet, som ej hörde till den vanliga, men det oaktadt ej hade någon tanke för hvad som i regeln brukar intressera vackra och feterade damer, blef det beslutadt, att hon skulle resa till Kristiania för att der mera odeladt offra sig åt det fack, hvartill hon bestämdt invigt sig. Sina sångstudier begynte hon i Kristiania för den tyske organisten Magnus, som då var en mycket eftersökt och verkligen rätt dugtig lärare. Pianolektioner tog hon hos Halfdan Kjerulf, om hvars panna redan berömmets gloria strålade, och som likaledes både förstod att uppfatta och uppmuntra Wilhelmines talang, liksom det var efter hans trängande uppfordran hon beslöt sig för att efterkomma fröken Erika Lies anmodan till henne att assistera vid den första konsert, som fröken Lie gaf i Kristiania. Fröken Holmboe sjöng den stora arian ur »Figaros bröllop» och tilldrog sig både publikens och kritikens uppmärksamhet genom sin röst och den säkerhet, hvarmed hon uppträdde, hvilken var så olik de flesta debutanters rädda och tafatta väsen.

Hon skref nu till sin far, som så gerna gjorde allt för att tillfredsställa hennes önskan, och bad att få fortsätta sina studier, i sångkonstens rätta hem,

i verldsstaden Paris. Hennes begäran blef uppfylld, och hon drog åstad med hjertat fullt af mod och hopp. Hon tog ej sin uppgift så lätt och trodde sig ej, som så många andra, fullärd på kort tid. Tvärtom sökte hon under många år vägledning först hos den då särdeles bekante Mr Wartel, Kristina Nilssons lärare, och sedan hos Mme Pauline Viardot.

Wilhelmine Holmboes föräldrar hade tillåtit dottern att utbilda sig för konsertsalen, men ej för operan; det oakadt drogs hon städse af sin håg mot scenen, likasom hon fann det tröttande i längden att resa från stad till stad, och konserter. När hon sjöng hade hon alltid begär att gifva sången den fulla dramatiska bakgrund, som endast scenen kan erbjuda. Då slutligen föräldrarna gäfvor efter äfven för denna önskan, reste hon åter ut och fortsatte sina studier för operan hos professorn vid konservatoriet i Paris Mr G. Roger (Paris' ryktbaraste tenor från stora operan och Opera Comique). Hon debuterade i Lüttich uti Verdis »Maskeradbalen» och sjöng hufvudpartiet med stor framgång. Derefter följde Azucena i »Trubaduren» och Leonora i »Favoriten». I alla tre rolerna, berömde kritiken hennes vackra, lifliga spel, graciösa personlighet och förträffliga sång. Det var ingen brist på buketter, när hon visade sig. Ehuru föräldrarna glädde sig åt hennes lycka, både de henne dock att vända åter hem och tillbringa sommaren på det vackra Fredsberg. Då hon från utlandet kom till Kristiania, blef hon på det ifrigaste uppmanad af Henrik Ibsen, som hade öppet öga för hennes mångsidiga begåfning, att resa till Stockholm, hvilket hon också gjorde och uppträdde der på stora teatern mellan akterna äfvensom på musikaliska akademien vid en af Prof. Baucks föreläsningar öfver den franska skolan.

Det var äfven fråga om att hon skulle uppträda på operan i någon rol, men då direktören ej ville tillåta henne sjunga fransk text, som hon kunde, utan att hon skulle instudera den svenska, gick hennes gästspel här om intet och hon begaf sig till Paris, der hon för resten af vintern hade engagement vid operan i Versailles. Pariserbladens uttalanden om hennes uppträdande der voro mycket berömmande och »Figaros» ansedda kronikor berömmar efter hennes återgifvande af Azucenas rol »hennes präktiga, omfångsrika och mycket sympatiska altröst, som hon förstår att använda efter konstens regler».

Efter en säsong uppehåll i Paris drog hon år 1878 ned till Italien, der hon uppträdde i flera städer — mest i Neapel — under tre hela år och med största lycka i »Faust», »Rigoletto», »Trubaduren», »Maskeradbalen», »Favoriten» och »Ruy Blas».

Hennes konstnärsbana blef afbruten genom de pligter, som privatlivet ålade henne. År 1880 gifte sig Wilhelmine Holmboe med kaptenen i svenska armén R. Schenström, som i öfver 10 år varit

direktör för den svenska Ling'ska gymnastiken i Paris. Ett särdeles lyckligt familjelif och en älsklig liten dotter, som nu är tre år gammal, har dock ej bragt henne till att glömma den verksamhet, hvartill hon förr egnat sig. I egenskap af lärarinna i sång har hon haft rik anledning att vägleda unga damer och hennes säkra, grundliga metod för rösternas utbildning och den skarpa blicken för rätta vägen att nå målet har skapat henne ett renommé i Paris' musikaliska kretsar. Icke blott franska utan äfven tyska, engelska och amerikanska sängerskor söka hennes vägledning.

Fru Holmboe-Schenström hör ej till dem — och sådana finnas många i Paris — som begagna sig af ett en gång förvärfvadt stort namn mera för att taga enorma honorar af sina elever än att verkligt samvetsgrant arbeta på deras utbildning. I fråga om dessa storheter är det reela utbytet mången gång helt magert, och den hufvudsakliga vinsten för deras elever är att de kunna säga sig ha betalt 300 frcs månatligen för några timmar hos madame N. N.

L'étude du chant.

Textuttal och Vokalisation.

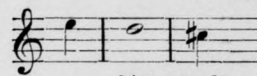
Textuttal bör enligt min tanke koordineras med färdighetsöfningarna och studeras samtidigt med dessa. Detta studium sönderfaller i den skarpa accentueringen af å ena sidan konsonanterna, frambragta medels tungan, tänderna, gommen och läpparne, å andra sidan vokallerna och deras framförande i ljus eller mörk timbre. De latinska, italienska och svenska språken erbjuda särskildt den fördelen att vokaler förekomma äfven i slutet af orden; det svenska och tyska ha framför italienskan företrädet att äfven upptaga vokallerna *ö* och *y* (ü). Hvarje vokal är utsatt för ändringar i nyans; i tyskan bör man noga aktgifva på de döfva vokallerna i slutändelserna *e*, *en*, hvilka man ofta hör prononceras orätt: *Liebē*, *lieban*, *glaubon* etc.

Vid sång är ännu mer än vid predikningar och tal af vikt den naturliga fallenheten för att riktigt uttala *r* och *s*; om skorrandet på det förra och läspandet på det senare ha sin grund i felaktig munställning, tandbyggnad eller tungans skapnad, kunna dessa afskyvärda fel genom ihärdigt studium till en viss grad förbättras, sällan dock fullständigt häfvas*. I deklamationsskolan i Paris har först Talma med framgång försökt den utvägen mot skorrning på *r*, att låta denna bokstaf ersättas af *d* i ord sådana som »tramer, travaille, toreador», alltså: *tdamer*, *tdavaille*, *todeadode*.

Konsonanter måste öfver hufvud ej blott uttalas möjligast skarpt, utan deras uttal bör äfven förberedas och fördröjas; ja konsonantens riktiga förberedande är ofta af ännu större inflytelse

på frasens tydlighet än sjelfva uttalandet af densamma. I tyskan hör man ofta *s* i stället för *z*, (ssielen i st. f. zielen), *d* i stället för *t* (döden i st. f. tödten), *f* för *pf* (Flanze i st. f. Pflanze) o. s. v. Bättre då att drifva konsonantens skärpa till ytterlighet; för öfverdrift behöfver man dervid ej frukta, ty äfven om det låter öfverdrifvet i ett mindre rum, så blir detta ej fallet i en stor konsertsalong. Visserligen bör föredraget sedermera afpassas efter lokalen och äfven kompositionens art: en enkel visa t. ex. föredrages icke, allraminst i ett mindre rum, med vare sig samma uppbjudande af röstmedlen eller samma skärpa i konsonanterna som en stor dramatisk aria. I allmänhet gäller dock för denna gren af sångkonsten samma regler som för talare, föreläsare, skådespelare, blott i betydligt förstärkt grad. Konsonanter i ordens slut böra till och med genljuda ännu efter ordets uttalande sålunda: *ich-ch*, *Hand-t*, *Spott-t*, *Berg-ch*, *das-ss*. — Om redan vid enkla konsonanter ett distinkt uttal är angeläget, så gäller detta ännu mer vid dubbla sådana, såsom i de italienska orden *bacciare*, *corraggio*, *abbandonare*, *tutto*, *bello*, eller de tyska *Götter*, *Himmel*, *Mutter*, *erschaffen* etc. Ej sällan hör man emellertid sångare förfalla i det motsatta felet att uttala enkla konsonanter som dubbla (Vater såsom Vatter); äfven inskjutas stundom vokaler mellan konsonanterna: *Schewester* i st. f. *Schwester*, *förebaremande* i st. f. *förbarmande*.

Man får dock aldrig glömma, att i sång hufvudändamålet är den största möjliga skönhet i tonen och stämmans klang. Så t. ex. får den följande konsonanten aldrig för tidigt inkräkta på vokalens fulla utströmmande och nedanstående fras får af sångaren icke afstafvas sålunda:

	<i>o</i>	<i>him - mel!</i>
	<i>bel</i>	<i>rag - gio!</i>
utan sålunda:	<i>o</i>	<i>hi - mmel!</i>
	<i>bel</i>	<i>ra - ggio!</i>

Angående italienska språkets uttal torde följande vinkar vara välkomna*.

E uttalas dels som *e*, dels som *ä*; *o* likaledes med dels öppet, dels slutet *ä*-ljud (aldrig som svenskt *o*); *u* såsom franskt *ou*, äfven efter *q* (således *questa* icke = *kvesta*, utan *snarare koesta*); *a*, *o* och *u* uttalas kort och med tonvikt i slutet af orden (*carità*, *virtù*, *può*).

C uttalas hårdt som i svenskan framför hårda vokaler (*a*, *o*, *u*) och konsonant; framför mjuka vokaler (*e*, *i*) deremot såsom svenskt *tj* i »tjena» (*Cesti* = *Tjesti*, *Cimarosa* = *Tjimaråsa*, icke *Simarosa*). Skall *c* hafva sitt mjuka *tj*-ljud framför hårda vokaler, så inskjutes ett *i* (*ciacona* = *tjakåna*); skall *c* hafva sitt hårda *k*-ljud framför mjuka vokaler,

* I detta kapitel tillåta vi oss att omarbета och för svenska läsare lämpa författarinnans allt för torftiga uppgifter. *Red.*

* För läspning vet stundom tandläkaren råd.

så inskjutes ett *h* (Cherubini = Kheroubini, icke Tjerubini).

G uttalas hårdt som i svenskan framför hård vokal och konsonant, deremot framför mjuk vokal (*e*, *i*) såsom svenskt *dj* i »djefvul» (Gesualdo = Djesoualdä, Gibellini = Djibellini). Skall *g* åter ha sitt mjuka ljud framför hård vokal, inskjutes ett *i*, och skall det ha hårdt ljud framför mjuk vokal, inskjutes ett *h*, alldeles som vid *c* (*giocoso* = djåkåsa, ghetto). På samma sätt med *sc*, hvilket hårdt uttalas som i svenskan, mjukt deremot såsom svenskt *sch* (*scena* = schena, scherzo = skhärtsä, *lascia ch'io pianga* = lascha khiä pjanga).

Gn uttalas som *nj*, *gl* framför i oftast som *lj* (*vigna* = vinnja, *scoglio* = skälljå). *H* är alltid stumt. *S* uttalas som *s*, hårdt eller lent, *z* som *ts* eller *ds* (*mezza voce* = meddsa vätje).

Strupfärdighet, agilitä, koloratur kallas i allmänhet förmågan att utföra tonföljder afrundadt, rent och tydligt i alla nyanser af tidmått, ända till det snabbaste. Med vokalisation förstår man dess utom särskildt sång af tonföljder på vokaler. Man kan öfva sådana på alla vokaler, småningom i röstens hela omfång, i alla styrkegrader, alla föredragssätt, i båda klangfärgerna och i de olika registren. Man akte dervid upptä, som förr är sagdt, att icke vokalen ofrivilligt förändras eller främmande bokstäfver inskjutas, såsom om första stafvelsen i »habe» skulle sjungas till en melism på $\frac{4}{16}$ sålunda: ha-ha-ha-be eller sålunda: ha-ho-ha-ho-be. Sådant löjligt textuttal får man emellertid ej sällan höra af renommerade sångerskor, som icke ha någon aning om annat än att de prononcera alldeles korrekt. Ja, man kan t. o. m. få höra en fras sådan som »ich verachte dich» uttalas såsom mnich werhockdö tich eller »oh lasciate-mi» såsom mnoh losiadä-mi! Huru litet veta tyska sångerskor hvad de verkligen äro, när de sjunga wass isch bihn i st. f. »was ich bin», och lika hjertlöst är det ju af svenska divor att tala om hjarta i st. f. »hjerta»!

Lärjungen bör tidigt vänjas att bringa till gehör alla snabba passager tadellöst tydligt och rent. Nybörjare äro ofta böjda att utföra rulader som dessa: c d e f g a h | d e f g a h c | e f g a h c d | o. s. v., på följande sätt: c d e f g a h | d e f i s s g a h c i s s | e f i s s g i s s a h c i s s d i s s | etc., med andra ord, byta om tonarter i st. f. att hålla sig i c-dur. Blott när det melodiska välljudet så fordrar böra i rulader tillfälliga höjnings- och sänkningstecken anbringas, t. ex. i följande figuration:

Orätt vore deremot att här sjunga äfven femte 16:delen från slutet såsom halfton, d. v. s. diss i st. f. d; regeln är nämligen i liknande passager, att halfton uppåt (*e* *f*) fordrar helton nedåt (*e* *d*), och tvärt om helton uppåt (*d* *e*) fordrar halfton nedåt (*d* ciss). Detta är i synnerhet af vikt vid de s. k. mordenterna.

Robert Ohlsson.

Det gifves ett slags dramatiska artister, hvilka, utan att ega hvad man kallar snille, röja anlag och en alldeles oemotståndlig lust för det sceniska yrket, företrädesvis det komiska. De flyga icke högre än vingarna bära, af hvilka vingar den ena heter fyndighet, den andra godt lynne. De äro muntra, blygsamma och älskvärda, de äro användbara och gerna sedda, och de skämma sällan bort en roll.

Till denna lyckliga klass af talanger hör Gustaf Robert Ohlsson, som i förra veckan firade sitt 25-års jubileum vid k. scenen. Han föddes i Täby socken i Upland den 26 april 1841 åt föräldrarna: kavaljersförtriddaren hos enkedrottning Desideria, Carl Gustaf Ohlsson, och Charlotta Jansson. Vid ett flitigt åskådande af prestationerna af Anderssons trupp på Humlegårdsteatern, sommaren 1856, vaknade den femtonårige ynglingens »teaterdille», och de följande åren, 1856—58, se vi honom redan flacka kring landsortens tiljor med det Elfförskas sällskapet. Vintern 1858—59 uppträdde han under A. T. Schwartz' presidium på Ladugårdslandsteatern, hvarjemte han samtidigt tog sånglektioner för Günther, och den 1 juli sist nämnda år antogs han till elev vid kungliga lyriska scenen. Aktör och sångare der sammastädes från den 1 juli 1861, uppträdde han först i ceremonimästarens roll i »Robert af Normandie», ett parti, som han senare utbytte mot Raimbaud's i samma opera — ja, han har till och med sjungit båda dessa partier på samma afton, ett faktum, som vittnar så väl om rörligheten af hans naturell som om den förlägenhet för platsernas besättande, i hvilken äfven en kunglig teater kan råka. Nämnda rörlighet gjorde, att han ofta anlätades och kanske mest i underordnade biroller, dessa för en skådespelare otacksammaste af alla uppgifter, enär de äro tillräckligt maktpåliggande för att kunna genom att förfelas störa det hela, men icke tillräckligt framstående för att kunna tillvinna sig applådens uppmuntran. Än får han spela Juliano i »Svarta Dominon», än Hayraddin i »Quentin Durward», än härroparen i »Lohengrin», Dotta i »Blenda» eller anföraren för lifvakten i »Den stumma». Med sist nämnda roll måste han träda i våldets tjänst mot en frisinad pöbel, hvilket emellertid icke hindrar, att han några minuter förut visat sitt jovialiska anlete, prydt med den frygiska mössan, midt ibland fiskarkören, der han är så god en folkets man som trots någon. Till röfvere och skurk duger han ut-

märkt: vide Beppo i »Fra Diavolo» eller zigenarhöfdingen i »Carmen». En särskild specialitet för Ohlsson är bönder; Erik i »Värmlänningarne», Kilian i »Friskyttan», Thibaut i »Villars dragoner» fulltyga hans förmåga i detta afseende. En annan och högre specialitet är listiga betjenter af olika slag, allt ifrån Pedrillo i »Enleveringen» ända till den förslagne smålänningen i »Målaren och modellerna» (hvarst Ohlsson äfven spelat Stålsporre). Härmed ha vi kommit in på Ohlssons bästa roller, till hvilka vi räkna, utom den nyss omtalade Räfklo, äfven Monostatos i »Trollföjten», Miton i »Kungen har sagt det», Cajus i »Muntra fruarna», Fredrik i »Mignon», Miller i »Nürnbergerdockan» samt advokaten Pathelin.

Ty i dessa figurer har artisten lyckats inlägga ej blott den allmänna slägtkarakteren (af betjent, narr o. s. v.), utan ock ett individuellt lif, en bestämd färg.

Med Fritz Arlbergs afgang utvidgades Ohlssons repertoar. Stundom slog försöket att ersätta den förre icke så illa ut (Figaro i »Barberaren»), stundom åter ledde det Ohlsson in på ett fält, för hvilket han icke är skapad (Kark i »Den bergtagna»). Ohlssons röst och sångbildning äro långt ifrån af prima rang; likväl stöter detta mindre i komiska partier, och för öfrigt eger hans stämma rätt mycken böjlighet.

A. L.

Alla teatrar öfvertagande af staten och fullkomligt fria teaterbesök utan någon afgift — det är det anspråkslösa målet för en ny tidskrift »Deutsche Bühne», som nyss sett dagen. I profnumret utvecklar den af Rembe u. Zipf i Berlin utgifna veckoskriften sitt program. Först uppräknas här de olägenheter, som nu vidlåda teatrarna, sedan heter det: »Huru skola då dessa afhjelpas? Vi hafva uppsparat det kräftsår, af hvilket den tyska konsten och äfven den moderna literaturen lider. För tomma bänkar skulle presten predika det gudomliga ordet, vore ej tillträdet till kyrkan fritt som solens ljus. Endast staten är i stånd att räddande ingripa, hans mäktiga hand allena förmår att vända det onda till godo.

Statsreligion — Statskonst!

Kyrkoskatt — Teaterskatt!

Genom den osaliga näringsfriheten ha teatrar likt svampar rest sig upp ur jorden. De förgifta publikens sunda smak och förderfva den nya sådden af uppväxande konstnärer; ty de flesta teatrar nu för tiden äro ej konsttempel utan affärslokaler och detta stundom af lägsta art. Kommer ej någon frälsare, som drifver ut detta pack? Bort med det! Ceterum censeo! Teatrarna skola blifva statens! Då varder skådespelarkonsten ej mera zigenaren bland de öfriga konsterna, utan en fri medborgare som alla andra.»

FÖLJETONG.

Det falska ciss.

Novellet af H. Pfeilschmidt.

(Slut.)

»Nå, borgmästare», sade doktorn, då han försvunnit, »hvad tycks? Nu först lära vi känna vår Haydn. Fiffigt folk, det der på konservatoriet!»

Jag vet knapt hvad som mest grämde mig, den lexa jag nyss fått af mitt eget barn, eller den hänfulla ton som doktorn nu anslog. »Han kan väl ha rätt», sade jag förtrytsamt.

»Visst har han rätt, det är klart», återtog doktorn, medan det oupphörligt ryckte i ansigtet på honom, så att jag hade god lust att hugga tag i hans borstiga hår, »det är minsann en riktig lycka att ha skickliga barn, en riktig lycka är det — skratta inte», sade han vändande sig till pastorn, »du skulle vara glad om du hade en son, som under ferierna kunde lägga ut bibeln på rätta sättet.»

Nu icke blott skrattade pastorn, utan äfven skolläraren flinade bakom sina notblad. Då kunde jag inte hålla mig lugn längre utan sade, att jag ingalunda inbillade mig att jag slevat i mig all vishet, toge gerna till godo något som jag kunde få lära, vore det än af min egen son. Och han är ingen dummer jöns, det är säkert; fins nog annat folk, hos hvilket han står i anseende och som vill honom väl . . . o. s. v.

Derpå svarade doktorn, och nu blef han alldeles röd i ansigtet och såg på mig med ett par ögon så förfärliga, så förfärliga: om annat folk bekymrade han sig alls inte; den han en gång anser för en glop —

»Glop?» skrek jag och sprang upp fastän pastorn oupphörligt ryckte mig i rockskörtet. »Skulle kanske min Rudolf vara . . .»

»Ja det skall han, och skall vackert få hålla sig till annat folk!»

»Gör han också!» sade jag. »Vill allt gå i borgen för att han kommer dit, der han passar — och ej dig och dina likar för nära.»

Då säger doktorn i det han reser sig upp: »Borgmästare, jag tror vi förstå hvarandra.»

Jag förstod honom rätt väl — visste alltför väl att han anspelade på kärleksförhållandet med dottern — men gallan flödade öfver hos mig och jag gaf till svar: »behöfver alls inte springa efter den första bästa gås som —»

»Min hatt — hvar är min hatt?» skrek doktorn och sprang på dörren. »God afton, mina herrar.» Derpå vände han sig ännu en gång till mig och sade med darrande stämma: »min violoncell låter jag hemta i morgon —»

»Skall få den», ropade jag efter honom, och han försvann. Nu anföll mig pastorn och skolläraren från höger och vänster och påstodo att jag varit för häftig, jag skulle kalla honom tillbaka o. s. v.

Hvad? Jag för häftig! Sannerligen, jag hade ju varit from som ett lam —.

Skolläraren tog parti för mig, pastorn för doktorn; derpå råkade de i lufven på hvarandra, jag kom i strid med begge två, och slutet blef, att båda två pallrade sig utför trappan med de orden: »God natt — detta var sista kvartetten vi spela i vårt lif!» Dermed blef det lugnt, och jag gick tillbaka in i rummet och uttömde min vrede inför de fyra tomma väggarna.

Det dröjde ej länge förr än Rudolf kom in. Hvad i himlens namn hade här varit å färde? Jo det hade varit å färde — och så berättade jag för honom alltsammans. Jag var i eld och lågor; han fattade svårigen hur allt gått till, men det begrep han genast, att han sjelf med sitt fördömda riktiga diss var egentliga orsaken till hela olyckan. »Pappa», sade han och vred sina händer, »det är inte möjligt, så kan inte doktorn mena.» — »Få se», brummade jag, »hvad han menar.»

Riktigt, morgonen derpå kom en person och helsade så mycket från doktorn; herr doktorn bad om sin få — sin fålongschell. Jag gaf honom violoncellen och han knallade sig af med den. Det var riktigt allvar. Det var slut med vår kvartett.

Nästa torsdag kom; ingen pastor, ingen skollärare, ingen doktor — ingen kvartett. Regnet föll i strömmar och jag satt vid fönstret, låtsande läsa i en tidning, under det jag emellertid, sneglande öfver papperet, ganska väl såg jag hur skolläraren tre gånger under eftermiddagens lopp, kom ned åt gatan och gjorde sig all möda att icke titta upp till mitt fönster. Min Rudolf satt vid bordet och skref, med hufvudet stödt mot handen. Det skar mig i hjertat, när jag såg på honom. Han hade på några dagar blifvit så blek och talade ej oftare än när någon tilltalade honom. Då jag frågade honom hvad han skref, svarade han, att det var en ansökan om en musiklärareplats, som han genast kunde få tillträda. »Du får inte bli ond på mig, pappa», sade han, och för första gången på hela dagen såg han upp på mig, »att jag tycker det enda jag nu kan göra är att söka komma härifrån så fort som möjligt. Allt erinrar mig här om min försvunna lycka.» Jag tröstade honom för tionde gången, berättade honom hur också i mina unga år hjertats sköna ungdomsdröm ej blef förverkligad, att jag trodde jag aldrig mer skulle kunna blifva lycklig, och huru jag dock sedermera blef det med hans moder samt då först erfarit hvad lycka ville säga — ack ja, så rikligen! Såsom vanligt svarade han ingenting derpå, utan bara skakade på hufvudet.

Ett par dagar senare kom ett bref från hufvudstaden. Rudolf hade fått den plats han sökte, och med en för hans ålder ovanligt stor lön. Han berättade mig det med en riktig likbjudaremin; jag tvang mig till ett leende och sade: »du kan nu snart gifta dig, Rudolf.»

Han skakade sorgset på hufvudet: »Aldrig, pappa; i nästa vecka reser jag.»

Dagen derpå fick jag ett besök af pastorn. Han kom händelsevis att gå förbi och ville se hur det stod till med mig. Jag tackade honom så mycket och vi talade en half timme om de likgiltigaste saker i världen, hvarvid han alltjemt förstulet såg sig omkring i rummet. Vid afskedet tryckte han min hand.

»Var i alla fall en trefflig tid, då», sade han, »då vi ännu — inte sant, det fins ingenting som öfverträffar Haydn?» — »Ja, ack ja!» svarade jag och kände dervid hur rösten darrade hos mig. »Skolläraren säger så med», återtog han. »Helsa honom så mycket», sade jag och vände mig hastigt om.

På samma sätt som med pastorn, hände det sig också af en slump att jag om eftermiddagen, då jag var ute på gatan, fick se doktorn vika om hörnet och komma emot mig. Han gick på andra sidan, och när han såg mig tryckte han sin kalabreserhatt ned öfver ansigtet. Nu voro vi midt framför hvarandra, och då — jag vet ej hur det skedde — kom det ett ryck på mig, och jag vände mina steg emot honom. Jag såg i samma ögonblick en likadan rörelse af honom, och jag sträckte ut min hand och sade: »God dag, doktor.» — »God dag», sade han äfven och gaf mig långsamt sin hand.

»Vi ha inte sett hvarandra på länge, doktor.»

»Hm!» brummade han och under ett låte midt emellan hosta och grymtning kom det fram ett ord hvilket lät såsom »dumheter». Men jag höll fast i hans hand och lät ej bringa mig ur koncepterna.

»Pastorn var just nyss hos mig, doktor.»

»Hm!»

»Längtar riktigt efter litet musik; Haydn, det är just hans lif, det.»

Doktorn nickade och brummade: »Tror jag, det!»

»Jag menar ändå att vi inte borde förderfva den glädjen för honom, doktor. Vid lägligt tillfälle» — nu kände jag att det ville stocka sig i halsen på mig, men till slut fick jag fram det — »kunde vi ju åter igen komma tillsammans, vi fyra . . .»

Doktorn tryckte min hand helt lätt och hastigt och ville sedan vända sig bort med ett »God afton!» Men jag höll honom allt jemt fast och sade till honom, i det ord på ord nu började dyka upp ur hjertat på mig: »Doktor, hur står det till med dig?» Den lilla frågan måtte ha haft sin egen ton, ty nu för första gången såg han mig i ansigtet och svarade sedan: »Tackar, går väl an. Och hur mår du sjelf? Ser ut att må rätt godt, borgmästare.» Derpå återtog jag, alldeles som det föll på mig: »Åja, man blir dag från dag äldre, doktor, och klokare och lugnare och finner mer och mer, att man bör göra ett rätt bruk af de fattiga dagar man har kvar.»

Han låtsade, som han ej förstod hvad jag egentligen menade och sade liksom i förbigående:

»Nå — är — är din Rudolf hemma än?»

»Än är han hemma», sade jag, »men han företager nu långa spatserturer; nästa torsdags eftermiddag t. ex. tänker han göra en stor utflykt och kommer inte hem förr än på qvällen.» Och när jag nu såg, att hans ansigte började klarna upp litet, blef jag helt djerf och tillade: »kunde vi inte ännu en gång alldeles för oss sjelfva proba, om det der cisset verkligen låter så illa, vet redan hvar...»

Derpå tryckte min vän doktorn åter min hand, denna gång längre och starkare. »Farväl till härnäst, borgmästare», sade han och försvann. Och jag gick hem; jag vet ej hur det kom sig, men jag kände mig helt lätt om hjertat.

Torsdag morgon kom samme karl, som förut varit hos mig. »Ska' helsa så mycket från doktorn och här skickar han sin fälongschell.»

»Nu, Rudolf», sade jag till gossen min, »hör nu på.» Och jag språkade med honom en half timme. Till sist föll han mig om halsen. »Älskade pappa, jag har insett allt, förlåt mig. Gud skall veta att jag ej ville såra någon. Men det är ändå sant.» — »Nåja», sade jag, »lär sanningen åt alla dem, som ännu kunna ha någon vinst deraf, men lemna oss fyra gamla människor i fred med vår oskadliga villfarelse, som i så många år vuxit fast vid vår njutning, att vi ej kunna utrota den förra utan att förstöra den senare. Och hör du — i eftermiddag...»

»Jag är redan borta, käraste pappa!»

Ändtligen blef det eftermiddag. Skolläraren och pastorn voro redan komna, bordet med noterna på sin plats, instrumenterna länge sedan stämda: då kom doktorn också. »God dag», sade han, helt flyktigt, som om ingenting föreföllit, och sedan han kastat en misstrogen blick åt alla fyra hörnen på rummet, en annan på mig och en tredje på sitt nothäfte, satte han sig på sin plats.

Ingen vågade säga ett ord af fruktan att han kunde föderfva alltsammans, och likväl kunde man hos hvar och en märka den tysta glädjen, när vi nu med ett stråkdrag stämde in, alla fyra. Det var, som om en lång natt var förliden, och nu gick solen upp och steg allt högre och högre ju längre vi kommo in i kvartetten. Omärkligt nästan hade vi kommit in i andantet med det farliga stället, och innan jag hann att tänka på det, var det passeradt — jag hade ej spelat det riktiga diss utan den gamla falska noten! Och det klingade så underskönt, så kärt och förtroligt, och tio falska qvinter hade inte kunnat ändra det!

Och när vi slutat, stod doktorn upp och kom till mig. »Är väl inte ond på mig än, borgmästare? Det har varit bedröfliga dagar.» — »Var lugn, doktor, de ligga bakom oss och mången torsdags-afton framför oss.» — »Om Gud så vill», inföll pastorn. — »Den himmelska kvartetten!» utropade skolläraren och svängde sin stråke, »vi spela den en gång till.» — »Hvad — en gång! — nej trettio...

femtio gånger till!» — »Ja, vill Gud», sade pastorn och likasom efter öfverens-kommelse stucko vi våra fyra hufvuden tillsammans och hviskade: »men alltid med vårt falska — riktiga ciss!» Och så titta vi helt förskräckta åt dörren och sticka åter våra fyra gråa hufvuden tillsammans, och så utbrista vi ett skratt så muntert, att vi aldrig skrattat så förr.

Då klockan var tio och litet till, kom Rudolf hem och blef stående alldeles förbluffad, då han fick se oss ännu sittande tillsammans och dertill med ett par tömda flaskor bredvid oss. Men då sade doktorn till honom:

»Unge man, tag glaset der och drick till ära för konsten och vår odödlige mästare Haydn, hvars storhet ej af en falsk not kan lida något afbräck... Vill ni besöka mig i morgon? Jag har två nya skalbaggar, deribland en sydamerikansk, kanske kan det vara roligt att se dem, efter ni alltid förr var så varmt intresserad för — min insektsamling.» Han hade en engels blick då han sade det der, berättade sedan Rudolf.

Åtta år ha förlupit sen dess, och få vi lefva tre veckor till, så kommer min gosse, den hertiglige kapellmästaren och hans fru, den hertiglige kapellmästarinnan, och hans båda odygiga hertiglige kapellmästarpojkar hit på besök. Och när de båda tumla omkring, då är naturligtvis ej att tänka på någon kvartett.

Annars är allt som förut. Men vi ha, förstas, blifvit en god del äldre; och doktorn med sina sjuttioåttio år och sin astma — nå, som gud vill, säger alltid pastorn. Hvarenda torsdag spela vi Haydn — men ständigt med det falska ciss.

Hvarifrån kommer det i teaterspråket vanliga ordet »fiasco»? torde mången vetgirig läsare ha frågat. I en gammal italiensk gyckelsång finna vi följande svar. I Florens bestod en berömd harlekins, Biancolellis, hufvudqvickhet deri, att han gjorde en improvisation öfver något föremål, som han höll i sin hand. Hvarje afton uppträdde harlekin med ett nytt objekt och flätade kring detsamma sina talade och sjungna infall och dumheter, och publiken skrattade. Men en gång då han uppträdde med en s. k. fältflaska, omvirad med halm efter vanligheten, ville han alls inte lyckas i att göra publiken muntrare med sitt prat. Då blef han slutligen ursinnig och tilltalade sin flaskas — på italienska *fiasco* — sålunda: »Det är du som är skuld till att jag är så dum i dag. Bort med dig!» Dermed kastade han flaskan öfver axeln. Nu skrattade publiken; men harlekin hade icke desto mindre varit misslyckad denna afton. Sedermera sade man, när en skådespelare eller sångare hade samma missöde: »Det är som med Biancolellis fiasco», sedan blott: »det är fiasco». Och så har uttrycket blifvit typiskt och från italienskan öfvergått till andra språk.

(Insändt.)

»Gloria» i Svenska messan.

Den svenska gudstjensten har utan tvifvel under en ej särdeles aflägsen förfluten tid varit mera imponerande än nu, så vidt det angår sångafdelningen. Altartjensten bestod fordom hufvudsakligen af messning, deraf vi ännu ega benämningarna: högmessa, otte- och aftonsång. En värdig sång från altaret anslår också människohjertats ädlare strängar och gör själen bekväm för religionslärans emottagande. Doktor Luther vann, påstås det, flera anhängare med sin sång än med sin predikan. Der kyrkosången och musiken vårdas, är gudstjensten alltid tilldragande. Nutidens svenska messa deremot inskränker sig i allmänhet till de s. k. responsorierna, och äfven dessa ignoreras på ej så få ställen, åtminstone från altaret. Bristande sånggåfvor äro icke alltid orsak till messningens uteblifvande från altaret; ty af tio prester ega antagligen nio naturlig sångröst, som, äfven om sångkunskap och öfning i messning saknas, åtminstone kan användas med tillhjälp af orgelaccompaniment. Visserligen ega kyrkomusikens målsmän frihet att sjunga församlingssvaren, äfven då det icke messas från altaret, men ensidigt och halfnaket blir det i allt fall.

Med denna lilla ingress ämna vi endast egna någon uppmärksamhet åt gloria (ära vare Gud etc.) i vår svenska messa. Som vi veta, kan den, enligt den gällande kyrkohandboken, antingen läsas eller sjungas, men i senare fallet endast den första strofen, d. v. s. »Ära vare Gud i höjden!» Tonsatsen härtill i Hæffners messa är mycket sublim och tillika lämplig som öfvergång från den vanliga Kyrietonen. Den lilla tonsatsens dominerande kadensslut hänför känslan till en viss längtan efter något påföljande kraftigt och storslaget, hvilket ock på ett värdigt sätt finner sitt uttryck i den stämningsfulla glorian i poetisk form (Allena Gud etc.) på sin melodi n:o 20 i svenska koralboken. Detta är alltså väl ordnad.

Men det yngre presterskapet har i allmänhet kommit till den åsigten, att glorian eller den s. k. englasången (Ära — — — en god vilje!) bör odelad föredragas, äfven då den sjunges. Då afsigten härutinnan är ädel och aktningvärd och gudstjenstens högtidlighet derigenom kan befordras, vilja vi icke ens åberopa Handbokens föreskrift deremot. Man må blott vara betänkt på att anskaffa en passande melodi till det hela, enär den tonsats, som dertill vanligen användes, icke är tillfredsställande. Englasången — en glädjesång i allra högsta bemärkelse — vill ha en glad ton för att i någon mån kunna gifva oss ett begrepp om den verldsliga englasångens harmoniska skönhet och väljud vid bebådelsen af verldsfälsarens födelse. Att tänka att ens närmelsevis kunna imitera den samma vore naturligtvis en förmåtenhet af oss dödlige; men att efter-

sträffa detta är just vår skyldighet. Den hittills använda mollmelodien till glorian i sin helhet är hemtad ur 1695 års svenska messa och synes taga sig väl ut i det sammanhang, den deri förkommer. Men i vår tids messordning, hvaruti glorian från altaret ter sig såsom ett uppslag, uppslag eller introduktion till den rimmade glorian »Allena Gud» etc., är tonsatsen i fråga med sin en sorgeton karakteriserande slutstrof ingalunda lämplig hvarken för återgifvandet af de glädjefulla orden eller som inledning till det påföljande. Om än sistnämnda olämplighet kan afhjelpas genom en skicklig organists modulation från den ena tonarten till den andra, så återstår alltid den stridande andan mellan ord och ton i sjelfva glorian.

För att gifva ett uppslag till något bättre i detta afseende, meddelas här nedan i utdrag den mest tilltalande af de fyra tonsatserna till glorian i 1695 års messa, neml. den under rubriken: »Kyrie Pentecostes» med harmoni lämpad till fortsättning från föregående »Kyrie» (Herre förbarma dig etc.).

Vi torde framdeles återkomma till messans öfriga delar. Emellertid utfästes härmed ett pris af tjugofem kronor till den, som i kyrkostil författar den mest passande och populära tonsats till glorian i sin helhet, satt för blandad kör (att jemväl begagnas som orgelaccompaniment) med cantus firmus i öfverstämman, enkel och lättfattlig samt melodiskt skön. Tonsatsen i fråga bör jemte förseglad namnsedel med adress insändas till Svensk Musiktidnings expedition, Stockholm, före den första nästa december. Prisdömare blifva 3 välkända kyrkomusici.

Priset är väl obetydligt, men så är det också fråga om endast en notrad, och behagade hrr kyrkomusici inse den stora tjenst, svenska kyrkan härigenom kan tillskyndas, och den »gloria» prisvinnaren bereder sig sjelf. Får kyrkan en sublim tonsats till glorian, lär nog Kongl. Maj:t i sinom tid förordna om den sammas föredragande oafkortad.

Ur »Kyrie Pentecostes» i 1695 års messa.

Obs! Vill man, enligt nu gällande Handbok, sjunga orden »höjden» och »jorden» i stället för »höjdene och »jordene», så måste man till första stafvelsen i de förstnämnda orden sammanbinda de tvenne noterna näst före dithörande kadenser.

Att melodierna i »Trollflöjten» till visan: »En öm och trogen maka», och duetten: »När kärlek tändt en ynglings hjerta» egentligen förskrifva sig från Schikaneder, författaren till operans text, torde vara allmänt bekant. Mozarts snille har förädlad Schikaneders arier, hvilka dock måste bibehållas, emedan Schikaneder, som vid operans första uppförande i Wien den 30 sept. 1791 sjöng Papagenos parti, ej kunde minnas eller sjunga andra melodier än dem, han sjelf uppfunnit. Schikaneder har utfövat mycket inflytande på kompositionen. Sålunda var den duett, då Papageno och Papagena första gången träffas, ursprungligen komponerad på helt annat sätt. Båda utropade nämligen ett par gånger förvånade: »Papageno?» — »Papagena?» — Då Schikaneder hörde detta, ropade han ned åt orkestern: »Du, Mozart, det här duger inte, musiken måste uttrycka mera förvåning. Båda måste de tigande betrakta hvarandra och sedan skall Papageno börja på att stamma: Pa-pa-pa-pa-pa; Papagena skall falla in på samma sätt, tills äntligen båda ha helt och hållet uttalat namnen.» Mozart har, som bekant, följt detta råd. Till att börja med fans ingen musik, då presterna samlas i andra akten. Det skedde helt tyst och stilla. Schikaneder begärde en patetisk marsch och Mozart sade till musikanterna: »Tag hit era noter!» Han skref med det samma den präktiga marschen för de olika stämmorna. Schikaneder betraktade också operan såsom sitt eget verk. Då man efter första uppförandet öfverhopade honom med beröm, lär han ha yttrat: »Ja, operan har lyckats — men den skulle ha gjort ännu större lycka, om ej Mozart förfuskat så mycket i den samma.»

Farfadern: »Hvad för slag? Är du förälskad i fröken Fontalba, sångerskan vid Panteonteatern?» — Sonsonen (häftigt): »Ja, farfar. Och om du tänker säga ett ord emot det fruntimret, så är det bäst att icke göra det, så länge jag är närvarande.» — Farfadern: »Jag säga ett ord emot henne? Min käre gosse, jag har ju sjelf varit kär öfver öronen i henne, när jag var vid din ålder!»

Från scenen och konsertsalen.

Ätt fröken Selma Ek lätit sig åter fästas vid vår främsta lyriska scen är den märkligaste nyheten från denna. Under närvarande förhållanden låg hennes omistlighet i öppen dag, ty denna sångerska har under senare åren oftast uppburit den stora operans qvinliga hufvudpartier och detta med aldrig eller åtminstone sällan svigtande krafter. Det hade varit nedslående att tänka, det »Sigrun» och Boitos »Margaretha» skulle varda slutstenarne i ett så framgångsrikt arbete i den sceniska konstens tjenst. Ännu vänta, hoppas vi, många lagrar den sträfsamma konstnärinnan. — Hennes återinträde skedde såsom Margaretha i Gounods »Faust».

Knapt ha de första gulnade löfven fallit och den annalkande höstkylan gifvit sig tillkänna, förr än påpassliga sångfåglar skynda att trösta oss inom hus. Miss Emma Thursby egde redan från sitt förra uppträdande allmänna sympatier och gaf sina båda konserter och sin afskedsmatiné för i det närmaste fulla hus. Att hon i hög grad förkofrat sig i sin konst var det allmänna omdömet. Föredraget har vunnit mera dramatiskt uttryck, men stämman är ej nog voluminös för åtskilliga förelagda uppgifter, såsom t. ex. »Skuggarian» ur »Dinorah», under det andra, såsom Davids »Le chant du Misol» ur operan »La perle du Brésil», Delibes' »Légende» ur »Lakmé» och Bizets tarantella m. fl. stycken utfördes med förtjusande lätthet och behag. Ett flertal visor, deribland några af nordiska författare, sjöng hon äfvenledes med denna utsökta smak, som odlar allt hvad hon föredrager. Stämmans égalité genom båda registren, träffsäkerheten vid staccatosång samt drillens fasthet och snabbhet äro de mest beundransvärda yttre egenskaperna hos hennes sång. Ensamt dessa skulle dock ej bereda sångerskan sådana triumfer, som hon här och allestädes hemburit, om de icke voro parade med en varm, om ej djup känsla och, när så passar, med en okonstlad glädthet, någon gång bemängd med fin humor.

I signora Alida Varena lärde åhörarne känna en ny talang. Äfven hennes program upptog italienska bravurrier samt franska och tyska visor; huruvida de skandinaviska äro äfven af henne kända, torde möjligen blifvande konserter komma att utvisa. När detta skrives, har hon ännu blott hållit en, tyvärr allt för fåtaligt besökt, konsert och lät höra en i högre registret stark, men i det lägre väl svag sopran med en omsorgsfullt utbildad koloraturfärdighet, ett käckt och briljant föredrag, och i staccatosång en anmärkningsvärd säkerhet. De ihåliga arierna ur Donizettis »Linda» och Verdis »Sömngångerskan» gäfvu henne mindre tillfälle att lägga i dagen djupare känsla, men denna framträdde på ett högeligen tilltalande sätt uti Denzas vackra sång »S'il avait su!», som begärdes och sjöngs ånyo.

Vid miss Thursbys konserter biträdde pianisten hr Fr. Peterson, hvilken solida teknik och rediga föredrag gjorde sig synnerligen fördelaktigt gällande i några stycken af Mendelssohn, Liszt m. fl., samt barytonisten hr Oskar Lejdström; vid afskedsmatinéen föredrog hr Brink piano-stycken af Chopin, Scharwenka m. fl. Alla tre skördade rikligt bifall. Vid signora Varenas konsert spelade hr Peterson åter, denna gång äfven svenska kompositioner, Sjögrens »Erotikon» (n:o 1, b) samt »Elégie» af Walborg Aulin, och återgafs sistnämnda stycke med mera känsla, än hvad denne artist annars plär ingjuta i sitt föredrag; Neuperts »Concert-Etude» gafs da capo. — I en duett ur Rossinis »Barberaren» sekunderades signoran förtjenstfullt nog af basbarytonisten Enrico Ré; med dennes föredrag af arian ur Verdis opera »Un Ballo in Maschera» var deremot förmodligen ej allvarligt menadt.

Första symfonikonserten i lördags åtta dagar sedan under anförande af hofkapellmästaren Dente inleddes med L. Normans uvertyr till »Antonius och Cleopatra», en rättvis hyllning åt författaren och förutvarande mångårige ledaren af dessa omtyckta musiknöjen. Vek och naturligtvis allvarlig stämning, fyllig och väl sammansmältande instrumentering — utan allt buller behöfver ju ej tilläggas då talan är om Normans sångmö, samt vackra om icke starkt framträdande melodier karakterisera denna anslående komposition, som för flertalet åhörare torde varit obekant. Till utförande kom dessutom balettmusik ur Rubinssteins opera »Feramors» samt Beethovens c-mollsymfoni, hvilken, synnerligen beträffande finalen, utfördes med erkännansvärdt lif och precision*. Också var kapellet för tillfället förstärkt: förste violisterna voro tio och äfven violoncellisternas led hade ökats (bland dem märktes fröken Lagervall). Konserten illustrerades genom några soli för violin, spelade af vår framstående landsmaninna fröken Anna Lang. Hon utförde 1:sta satsen ur Beethovens violinkonsert, hvars kadens (af Leonard) återgafs med utomordentlig bravur, cavatina af Raff, Joh. Svendsens romans, spelad med gripande värme, samt en af Sarasates eldiga spanska danser, deri hennes förträffliga skola på ett lysande sätt framstod genom föredragets klarhet och smakfullhet.

—*—

Anekdot. Kompositören B. hade fått en opera uppförd på teatern. Hans mor satt vid första representation i »oxögat» och gret under den rörande slutscenen. En person på parkett som såg detta yttrade då till en bekant: »Detta är första gången i mitt lif jag ser moderstärar i ett oxöga.»

* De i utlandet efter Wagner och Bülow införda nyanseringarna i tempo och föredrag äro dock fortfarande för vårt hederliga hofkapell en terra incognita.

Från in- och utlandet.

Musikaliska konstföreningen har till innevarande års täflan fått mottaga 7 tonverk, hvaribland två trios för piano, violin och violoncell, två duetter för piano och violin samt en kvartett för fyra violonceller. Under årets lopp hafva utgifvits: »Snöfrid», ballad af Elfrida André, samt Andante och bolero för violin och piano af A. F. Lindroth. Derjemte förbereder föreningen utgifvandet af A. F. Lindblads kvintett i F-dur och L. Normans symfoni i d-moll.

Tenorsångaren Oskar Lomberg från Gefle lär hafva profsjungit inför nationaloperans styrelse och derefter fått tillstånd att debutera på operan såsom grefve Luna i Trubaduren.

Å stora teatern i Göteborg uppfördes den 3 dennes operetten Läderlappen, som gafs »med en briljant uppsättning samt med ett lif och en abandon, som vittnade om en god regi för den uppsluppna pikanta operetten». Salongen var i det närmaste fullsatt. Hr Warberg har utfört styckets iscensättning.

Ystads orkesterförening började den 5 dennes en ny serie af musik-soaréer inom samhället. Det ges icke många städer, jemförliga med Ystad, der man för så billigt pris erhåller så värdefullt beskaftade vinternöjen, som dem orkesterföreningen nu erbjuder.

—*—
Upsala Okt. 1884.

Jag har denna gång att tala om en riktig Upsala-konsert, och jag menar med en sådan naturligtvis en konsert utförd af Upsala-krafter. Nog skulle möjligen också en konsert kunna åstadkommas af Upsala-kompositörer — Hæffner, Geijer, Josephson, Nyblom, Hedenblad, Carstensen och kanske fler — men denna bestod som sagt endast af Upsala-exekutörer och ännu närmare bestämdt — af Upsala-sång.

Det mest konstnärliga, programmet bjöd på, var utan tvifvel sällskapet Orphei drängars sång. Man har här vant sig att höja detta sällskap till skyarne, och erkännas bör också att dess prestationer ofta nog göra sig till fullo förtjenta af denna hänförliga beundran.

Den egentlige konsertgifvaren var en ung elev vid k. teatern, hr C. Lundmarck, förr anställd i bokhandel här i staden. Hans prestationer voro debutantens och böra som sådana bedömas. Att ega en vacker tenorstämning är redan det mycket nog i våra tenor-arma tider. Den uppföstran, hr L:s stämning fått och får, synes mig mer praktisk och nyttig än de öfriga unga sångares och sångerskors vi här hört på senaste tiden. Men hr L. är naturligtvis ännu långt ifrån fulländningens svårbestigna tempeltimmar och det är att hoppas att han icke för snart anses fullärd. Hvad hans repertoire här beträffar, så bestod den i några anspråks-

lösa sångbara småstycken — Nemorinos romance bland andra — och slutnumret affischerades såsom Gondolvisa ur *op.* »Köpmannen i Venedig», en upplysning, som antagligen något förvånar professor Hallström.

Utom det nyss nämnda sängsällskapet biträdde den unga, behagliga fröken Bergenson, hvars förtjusande röst gjort sängerskan så gerna hörd i vår stad. Ty värr är den begåfvade unga damens sångkonst ännu allt för litet utvecklad, att det kan bli tal om någon genomgående konstnärlighet i hennes prestationer. Hon förstår bättre än hr Lundmarck att i en viss stil föredraga ett nummer och hon kan emellanåt detaljera fraser i sin sång riktigt beundransvärdt väl. Detta tycktes dock mera vara fallet i våras än nu, då hon bland annat hade att sjunga några mindre kända sånger af hr Sjögren, hvarvid hennes betänkliga brist på god artikulation alldeles förtog effekten af de förtjenstfulla kompositionerna. En romansångerska utan artikulation är ju ett oting, och borde ej finnas inom ett land, som alstrat en Jenny Lind, en Fredrika Stenhammar m. fl. stora förmågor inom denna musik-art.

Thursby-konserten, som man lofvade oss, blef helt snöpligt instäld. Kanske vågade icke den charmanta koloratur-sångerskan en konkurrens med vår egen opera, som spelar hvarje afton för fulla hus under blomsterkastning.

»Upsala är en musikalisk stad.» Det är känt, erkänt och — trodt.

Men den operan är en — hästopera. Och skam den som tänker illa derom!

Det är ju icke alla dar man kan få se »dresserade gäss» — mainyttiga, bör jag kanske tillägga. *Aucun.*

—*—

»Musikbladet», den danska veckotidning vi nyligen omnämde, utsände den 4 dennes sitt första nummer. Redaktör är V. Schytte, utgifvare Wilh. Hansens musikhandel. Efter att ha talat om föregående misslyckade försök att utgifva ett organ för musik, yttrar redaktionen, att det tilltagande sinnet för musik tyckes göra ett sådant organ nödvändigt, så mycket mer som både Kristiania och Stockholm redan föregått med exempel. Musikbladet skall lägga an på »att lemna korta, men omfattande meddelanden om allt hvad som förefaller af betydelse på teatrarne och i konsertsalarne i Danmark och utomlands», således bli en dansk »Signale», hvarjämte det gör »allmängiltiga musikaliska ämnens behandling till sin uppgift».

—*—

Paris. På Théâtre des Nouveautés gafs 21 Sept. en nyhet: »La nuit aux soufflets», komisk opera i 3 akter af d'Ennery och Ferrier, musik af Hervé.

— Gounod arbetar för närvarande i djup tillbakadragenhet på en ny opera, hvars libretto stöder sig på Lamartines poem »Jocelyn».

—*—

Kristina Nilsson firar i nästa månad sitt konstnärjubileum. Hon uppträdde första gången 1859 i Sverige och i Paris 1864, der hon började sina studier 1860. Notisen om hennes afresa till Amerika var förhastad.

London. Förberedelserna till utförandet af Wagners »Parsifal» som kantat i Albert Hall äro afslutade. Den kommer att sjungas af Albert-Hall-sällskapets kör och tyska solister deribland Fräul. Malten, herrar Gudehus, Reicemann o. a, i slutet af November.

— The Popular Concerts börja d. 27 Okt. och omfatta 21 måndags- och 20 lördagskonserter under säsongen. Pianisten Barth, fru Neruda-Norman och violoncellisten Piatti nämnas bland solisterna.

Annonsör.

Maria Pettersson,

född Konow,

föret tillhörande den första svenska Damqvartett, meddelar fortfarande

Sånglektioner

efter samma skola som **Mme Christine Nilsson** och **Trebelli** studerat, hvilken skola **fullkomligt egaliserar röstens alla register** samt gör den **fast, mjuk, fylig och klangfull**.
Träffas efter kl. 2, Drottninggatan 34, 3 tr. upp.

Undertecknad gifver från och med den 15:de dennes fortfarande undervisning i **sång** och **plastik** samt **rolers instudering**. Motagningstimma för närmare öfverenskommelse, alla dagar från kl. 11 till 12 f. m.

Sturegatan N:o 24.

Oktober 10, 1884.

Signe Hebbe.

Elkan & Schildknechts Musik-lån-bibliotek

17 Fredsgatan 17.

Abonnementsvilkor:

För helt år	} med ett nothäfte vid hvarje ombyte	10 Kr.
För half år		7 "
För tre månader		5 "
För en månad		2 "
För en vecka		1 "

För 2:ne nothäften erlägges dubbel afgift o. s. v.

Abonnenter i landsorten erhålla för samma afgifter dubbelt antal nothäften.

Alma Stjernbergh

(elev af **Fredrika Stenhammar**
och **Fritz Arlberg**)

börjar åter **sångundervisningen** måndagen den 6 Oktober. Anmälningstid kl. 10—12.
(G. 14307 x 1) Nybrogatan 11 A. 2 tr.

På **Huss & Beer's** förlag har i dag utkommit i **Musikhandeln**:

Tekniska Studier för PEDALSPELNING

utarbetade och
Herr **O. Bolander** tillägnade

af **Lars Nilson**.

Pris 5 kronor.

Obs! Subskribenter i landsorten behagade ofördröjligen till förläggarna uppgifva adressförändring, derest sådan skett efter subskriptionstiden, hvarefter verket franco öfversändes emot efterkrä af 5 kronor.

SECHS LIEDER

aus **Julius Wolff's**

"Tannhäuser"

componirt für eine Singstimme mit
Clavierbegleitung

von

Emil Sjögren.

Op. 12.

2:ne häften à 1 kr. 50 öre.

Taflor ur Barndomslifvet

11 Karaktärsstycken för Piano

af

A. M. Myrberg.

2:ne häften à 1 kr. 50 öre.

Obs! Prenumeranter å Sv. Musiktidning 1883, hvilka såsom gratispremie valt, men ännu icke utbekommit ofvannämnda verk, torde afhämta detsamma i **Huss & Beers Musikhandel**.

Fem Orgel-Etuder

med utsatt applicatur och pedaltekniken till hufvudsyfte.

Komponerade

och

Hr Doktor **ASTOLF MOZART MÖLLER**

vänkskapsfullt tillägnade af

Lars Nilson.

Pris 1 kr. 50 öre.

PRELUDIER

så väl till angifna choraler i Hæffners choralbok, som i alla de deruti förekommande Dur- och Molltonarter

för

Orgel

af

Aug. Lagergren,

Lärare vid K. Musik-Konservatorium, Organist i Slottskyrkan.

1:a häftet. Pris 2 kronor.

Uti **Elkan & Schildknechts**

Musikhandel

17 Fredsgatan 17.

samt hos alla musik- och bokhandlare:

Kompositioner för Piano

af

Valborg Aulin.

Romanza	75 öre
Valse	75 "
Elegie	50 "
Polonaise	75 "
Scherzo	50 "
Fantasi	75 "
Caprice	1 kr.

Andréas Hallén,

Drottninggatan 48, 3 tr. upp,

meddelar undervisning i solosång.

Anmälningstid 12—2. (G. 13466 x 2.)

4 Sångers

för en röst och piano

af

Ivar Hallström.

1. Gondolier-Sång.	3. Vackra Sky.
2. Svarta Svanor.	4. En liten visa.

Pris: 1 kr. 50 öre.

I Pianospelning

meddelar undertecknad god teknisk-musikalisk undervisning till moderat pris. Adr.: **Mälaregatan 6, n. b.** (Rosenska huset). Anmälning kl. half 12—12 f. m. 2—3 e. m.

Frans Huss.

INNEHÅLL: W. Holmboe-Schenström (m. porträtt). — L'étude du chant. — Robert Ohlsson. — Följetong: Det falska ciss. — »Gloria» i Svenska messan. — Från scenen och konsertsalen. — Från in- och utlandet. — Annonser.